

Elekcja Stanisława Poniatowskiego w opisie historyka i pamiętnikarza Jędrzeja Kitowicza, XVIII w.

Sejm tedy* electionis* zaczął się dnia 27 sierpnia roku 1764 [...]. Materia tego sejmu była obranie króla, nie innego, tylko Polaka, i ceremonia, jaką miało być odbyte to obranie. Wiedzieli od sejmu konwokacyjnego wszyscy dobrze, iż nie kto inny, tylko Poniatowski będzie królem, bo nikt* prócz niego konkurentem jawnym i mocnym do korony nie pokazał się. Lecz dla uformalizowania wolnej elekcji wszystko tak robili, jak być było powinno, gdyby w samej rzeczy naród wolnie, nie z przymusu, nie pod harmatą moskiewską króla sobie obierał. A że Moskwa temu sejmowi asystowała, stojąc na pogotowiu pod Warszawą, przeto nie było nikogo, który by się propozycji podanej od prymasa*, aby Stanisława Poniatowskiego, stolnika litewskiego, obrać i narodowi ogłosić za kandydata do tronu, sprzeciwił. Cały skład sejmu jednymi usty odpowiedział: „Zgoda” [...].

* tedy – więc

* electionis (czyt. elektionis)

* nikt – nikt

* prymas – Władysław Aleksander Łubieński

J. Kitowicz, *Pamiętniki, czyli Historia polska*, oprac. P. Matuszewska,
Warszawa: Instytut Wydawniczy Erica, 2009, s. 143–144.

Praca z tekstem

1. Omów rolę Rosji w elekcji Stanisława Poniatowskiego.
2. Wyjaśnij, czym jest sejm konwokacyjny.
3. Na podstawie wiedzy pozaźródłowej ustal zakres obowiązków urzędu stolnika litewskiego.
4. Omów karierę polityczną Stanisława Poniatowskiego. Wykorzystaj wiedzę pozaźródłową.